

Årsrapport Klimatsmarta stockholmare 2017

Avrapportering Klimatsmarta stockholmares verksamhet samt
Klimatpakten och klimatkommunikationen på stadens webb

Du följer väl?

**@klimatsmarta
stockholmare**

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Uppdrag	3
Organisation	3
Kommunikationsaktiviteter	3
Temakampanjen - resor och transporter.....	4
Återkommande aktiviteter.....	6
Hållbar konsumtion	10
Klimatpakten	12
Trycksaker.....	12
Kommunikation webben	14
Kommunikation sociala medier	15
Bilaga 1. we_change - workshop Klimatsmarta resor.....	18
Bilaga 2a. Sthlm Vintertramp - inbjudan	19
Bilaga 2b. Sthlm Vintertramp - program uppstartsmötet.....	20
Bilaga 2c. Sthlm Vintertramp - överenskommelsen	21
Bilaga 3. Klimatvågens sommarturné - platser och besökare	22
Bilaga 4. Matologi - program.....	23
Bilaga 5. Inlägg i Klimatsmarta stockholmares sociala medier	24

Inledning

Årsrapporten Klimatsmarta stockholmare 2017 beskriver de projekt, prova-på aktiviteter, events, kunskapsutbyten och kommunikationsinsatser som har genomförts under året inom Klimatsmarta stockholmare samt Klimatpakten och klimatkommunikation på stadens webb.

Uppdrag

Klimatsmarta stockholmares verksamhet ska engagera stockholmarna till att göra klimatsmarta val genom nytänkande och positiv kommunikation. Klimatsmarta stockholmares långsiktiga vision är ”varje stockholmare är en klimatsmart stockholmare”.

Klimatsmarta stockholmares tre huvudsakliga syften är att:

- sprida kunskap om vad stockholmarna kan göra för att minska sina och Stockholms stads totala växthusgasutsläpp
- kommunicera Stockholms stads klimatarbete till stockholmarna
- skapa engagemang kring omställningen till ett fossilbränslefritt Stockholm

En viktig del i kommunikationsarbetet är att samarbeta och nätverka med andra förvaltningar och bolag i staden samt externa aktörer som arbetar med konkreta och aktuella klimatsmarta styrmedel och lösningar. Klimatsmarta stockholmare kan komplettera, skala upp och vidareutveckla deras insatser med kommunikationsaktiviteter. På så sätt maximeras nyttan av insatta resurser. En annan viktig del är aktiv nyhets- och omvärldsbevakning för att kunna ligga i framkant och föreslå intressanta teman för pilotprojekt och ta fram nya egna kommunikationsverktyg.

Klimatsmarta stockholmares uppdrag i stadens budget 2017 var ”Informationsprojektet *Klimatsmarta stockholmare* ska inriktas mot att öka kunskapen om invånarnas egen klimatpåverkan och ge verktyg till att reducera den. Insatser gentemot barn och unga ska prioriteras.”

Organisation

Klimatsmarta stockholmare har en styrgrupp som tar beslut om aktiviteter och inriktning. I styrgruppen ingår representanter för miljöförvaltningen och stadsledningskontorets klimatchef och en företrädare för kommunikationsavdelningen. Klimatsmarta stockholmares arbetsgrupp som planerar och genomför aktiviteterna består av 3,45 tjänster fördelade på fem personer. Klimatsmarta stockholmares kostnader 2017 uppgick till totalt 3 345 tkr fördelat på konsultkostnader 1 020 tkr och personalkostnader 2 325 tkr.

Kommunikationsaktiviteter

Klimatsmarta stockholmare och klimatkommunikationen delar in kommunikationsinsatserna i tre delar med olika insatser, inriktning och målgrupper:

- löpande klimatkommunikation
- återkommande kommunikationsaktiviteter
- fördjupningsaktiviteter i form av stora temakampanjer

Den löpande klimatkommunikationen sker i huvudsak i digitala medier, dels på Klimatsmarta stockholmares olika webbsidor på stockholm.se, dels via Klimatsmarta stockholmares sociala medier på Facebook, Instagram och Twitter. Varje månad har Pingvinspriset en notisplats i stadens kanal Hallå stockholmare som publiceras i Direktpress lokaltidningar.

De återkommande kommunikationsaktiviteterna genomförs med Klimatsmarta stockholmares egenutvecklade verktyg: Pingvinpriset - månadens klimatsmarta exempel som delas ut till en verksamhet i staden varje månad utom juli och Klimatvågen som regelbundet är ute på olika event samt genomför en sommarturné med unga sommarjobbare. Även Klimatsmarta stockholmares handböcker *Klimatsmart i hemmet*, *Klimatsmart på kontoret* och klimatkokboken *Det smarta köket* kommuniceras och delas ut kontinuerligt.

Temakampanjer är fördjupade, längre och större aktiviteter som genomförs för att utveckla kunskaper och verktyg inom och uppmärksamma ett visst tema från följande urvalskriterier:

1. Det utgår från stadens beslutade mål och styrdokument.
2. Det är ett område inom vilket det finns stor potential att minska utsläppen.
3. Det är ett område inom vilket individen har möjlighet att påverka sitt beteende.
4. Det är ett område som är aktuellt vid genomförandet av kommunikationsaktiviteten.

Temakampanjen - resor och transporter

Mot bakgrund av svårigheterna att minska utsläppen från transportsektorn i Stockholm beslutade Klimatsmarta stockholmares styrgrupp i år att inrikta Klimatsmarta stockholmares temakampanj mot transportsektorn och förlänga den till tre år 2017-2019.

we change, workshops om klimatsmart resande

Den 3-4 april deltog Klimatsmarta stockholmare på we_change - Sveriges största hållbarhetsatsning för unga - som kom till Thorildskolan i Stockholm. we_change är en plattform där ungdomar, myndigheter, kommuner, näringsliv, forskning, politiker, skola och andra samhällsaktörer träffas, diskuterar och engagerar sig för en hållbar värld. Varje år åker we_change på Sverigeturné till 7-10 städer och möter nära tiotusen gymnasieelever.

Under turnén skapas en mötesplats där unga genom en inspirationsföreläsning, paneler och workshops får kunskap och verktyg för att kunna driva förändring och möjlighet att interagera med beslutsfattare. 2017 deltog cirka 1000 gymnasieelever från Stockholms stad.

Klimatsmarta stockholmare arrangerade tre workshops på temat klimatsmarta resor i samverkan med Energi- och klimatrådgivningen (EKR), trafikkontoret och Stadsledningskontorets klimatchef Björn Hugosson. Miljöborgarrådet Katarina Luhr medverkade i två panelutfrågningar som representant för Stockholms stad [Bilaga 1].

Deltagare på workshops om klimatsmarta resande och miljöborgarrådet Katarina Luhr i panelsamtal.

Cykelkurs för nybörjare

Klimatsmarta stockholmare var medarrangör till en cykelkurs för nybörjare i Rinkeby-Kista den 7-26 september tillsammans med stadsdelsförvaltningen. Nybörjarkurser har tidigare ordnats i Akalla, men det var första gången i Rinkeby. Cykelfrämjandet stod för pedagogiken och handledare. Elva kvinnor deltog och lärde sig till sin stora glädje att cykla.

Nöjda deltagare på Cykelfrämjandets cykelkurs i Rinkeby-Kista.

Sthlm Vintertramp

För att få stockholmarna att i högre grad välja att fortsätta cykla på vinterhalvåret startade Klimatsmarta stockholmare 2017 kampanjen Sthlm Vintertramp i samarbete med trafikkontoret. I kampanjen deltar 60 cyklister, men över 1600 cyklister anmälde intresse. Cyklisterna har gått med på att under december, januari och februari cykla minst tre km, minst tre dagar i veckan, till jobb eller skola. De har fått dubbdäck till cykeln och coaching vid tre seminarier, via mejl och en egen Facebook-grupp. Samtliga deltagare har skrivit under en överenskommelse för deltagande i Sthlm Vintertramp 2017.

Cyklisterna rekryterades via annons i Hallå stockholmare, på I stan utan min bil och via Klimatsmarta stockholmares kanaler i sociala medier. Urvalet av cyklister gjordes av Klimatsmarta stockholmare i samråd med trafikkontoret. Målet var att skapa en så bred grupp cyklister som möjligt utifrån ålder, kön, sysselsättning, cykelerfarenhet, stadsdel och antal km till jobb eller skola. Den äldsta cyklisten är född 1952, den yngsta 1990. Flera olika yrkeskategorier finns representerade: lärare, rektor, guldsmed, butiksbiträde, sjuksköterska, polis, journalist, student, HR-chef med flera. Deltagarna kommer från hela Stockholm, med tyngdpunkt på söderort. [Bilaga 2a, 2b, 2c]

I samband med rekryteringen av cyklister som startade på I stan utan min bil den 17 september startades också en kommunikationskampanj. Syftet med kampanjen är att skapa dialog och få de medverkande, deras familj, kollegor och vänner samt Klimatsmarta

stockholmares följare att dela erfarenheter, tips och råd. Kommunikationen sker till stor del via inlägg och filmer på sociala medier, men också via stockholm.se, stadens intranät, lokaltidningar och event.

Sthlm Vintertramp har fått en hel del medial uppmärksamhet och har syns och hörts i följande kanaler: SVT, [P4 Stockholm](#), [Radio Sweden](#), [StockholmDirekt](#), [Mitt i Stockholm](#), och [Dagens ETC](#).

Projektet pågår och avslutas i mars 2018, men mellan 1 december och 1 februari hade cyklister tillsammans cyklat totalt 1950 mil. Se www.stockholm.se/klimatsmartcykel

The image shows two side-by-side screenshots of news articles. The left screenshot is from Radio Sweden, featuring a woman in a yellow safety vest and helmet with her bicycle in a snowy street. The right screenshot is from StockholmDirekt, with the headline 'Så ska de få fler att cykla på vintern' and a photo of a cyclist on a snowy path. Both articles discuss the 'Sthlm Vintertramp' project.

Exempel på mediainslag om Sthlm Vintertramp i Radio Sweden och StockholmDirekt.

Återkommande aktiviteter

Pingvinpriset - månadens klimatsmarta exempel

Genom Pingvinpriset - månadens klimatsmarta exempel uppmärksammas och kommuniceras stadens aktiva och långsiktiga klimatarbete. En eller flera anställda i någon av stadens verksamheter nomineras och utses regelbundet som pristagare av Klimatsmarta stockholmares styrgrupp. På prisutdelningen får de som utsetts till månadens klimatsmarta exempel ett diplom och en vandringspokal i form av en Kejsarpingvin gjord av konstnären Eka Costa.

Stockholmarna kan ta del av de klimatsmarta exemplen via stockholm.se samt notiser i Hallå stockholmare som publiceras varje månad i Direktpress lokaltidningar. Internt kommuniceras Pingvinpriset på intranätet och i nyhetsbrevet Stockholmsnytt som skickas ut via mejl till alla anställda i Stockholms stad. Alla pristagare presenteras på www.stockholm.se/pingvinpriset

Under 2017 har elva Pingvinpris delats ut till personer anställda i stadens verksamheter som genom framgångsrika initiativ och konkreta aktiviteter har bidragit till att minska stadens energianvändning och klimatpåverkan.

Januari - Markel Sjöström, vaktmästare på Eiraskolan, för sitt arbete med att återvinna så mycket som möjligt av förpackningar och övriga material.

Februari - Lotta Hansson, projektledare på serviceförvaltningen, Viktoria Lokka Hollander, bitr. avdelningschef, Franco Peirano, samordnare, Rosario Fichera, bitr. enhetschef och Ola Söderblom, bitr. enhetschef, på arbetsmarknadsförvaltningen. För pilotprojektet Stocket återbruk, en tjänst för återbruk av möbler och inventarier.

Mars - Anders Eldö, lärare på Stockholms Hotell- och restaurangskola för sitt framgångsrika arbete med att skapa medvetenhet kring klimatsmart resursanvändning i hela verksamheten.

April - Mats Bergquist och Armando Castillo, boendestödjare på Boendestödet i Hökarängen för sitt inspirerande arbete med att utveckla användningsområdet för elcyklar som transportmedel och hjälpmedel.

Maj - Susanne Pettersson samt Peter Ringkrans, trafikkontoret för utveckling och förbättringar så stockholmarna enkelt kan källsortera och återvinna picknickskräp på allmänna platser i staden.

Juni - Ulrika Broman, hållbarhetsstrateg vid SISAB för sitt miljöprogramarbete där SISAB tar täten för att nå både sina egna och stadens miljömål.

Augusti - Albert Denha, kock på förskolan Stångholmsbacken 97-99, Skärholmen för att ha tagit fram ett måltidsplaneringsverktyg som förenklar beräkning och tillagning av klimatsmarta måltider.

September - Martin Ståhl, samordnare, Madelene Lust Sjöberg, Fredrik Pihl, Bengt Nilsson, Per Wahlström, Morticia Larsson, Karin Aiat, Daniella Chamoun och Sabina Nilsson, registratorer vid centrala utbildningsförvaltningens registratur. För övergång till digitalt aktbevarande vilket minskar pappersförbrukningen.

Oktober - Sussie Johansson, enhetschef för ungdomsgårdar, Rinkeby Kista stadsdelsförvaltning, för sitt initiativ att skapa miljö- och klimatsmarta parkleken Rinken.

November - Kalle Stamyr, belysningsingenjör och Björn Lindelöf, projektledare för sitt arbete med att byta ut alla lampor på stadens gator och torg mot LED samt implementering av nya styrsystem.

December - Anders Egelrud, vd vid AB Fortum Värme för sitt arbete med att fasa ut det sista kolet till 2022 i stället för 2030.

Vid stadens egen Goda exempelmässa i maj 2017 uppmärksammades årets samtliga pingvinpristagare på stora scenen av miljöborgarrådet Katarina Luhr samt miljöförvaltningens chef Gunnar Söderholm. En paneldebatt genomfördes också, där utvalda pristagare delade med sig av sina bästa tips för att hålla klimatarbetet levande i den egna verksamheten.

Klimatvågen

Klimatvågen används för dialog med stockholmarna om deras vanor, konsumtion och klimatpåverkan. Klimatvågen har under 2017 varit med på flera olika evenemang under 2017 bland annat på stadens Goda exempelmässa, Stockholms universitets klimatfestival, matfestivalen Smaka på Stockholm klimatismässan i Globen i samband med Weeping Willows tre konserter, matfestivalen Matologi, Klimatpaktens årskonferens och Naturvårdsverkets konferens Klimatforum.

Klimatvågen uppställd och redo att användas ute på ett event.

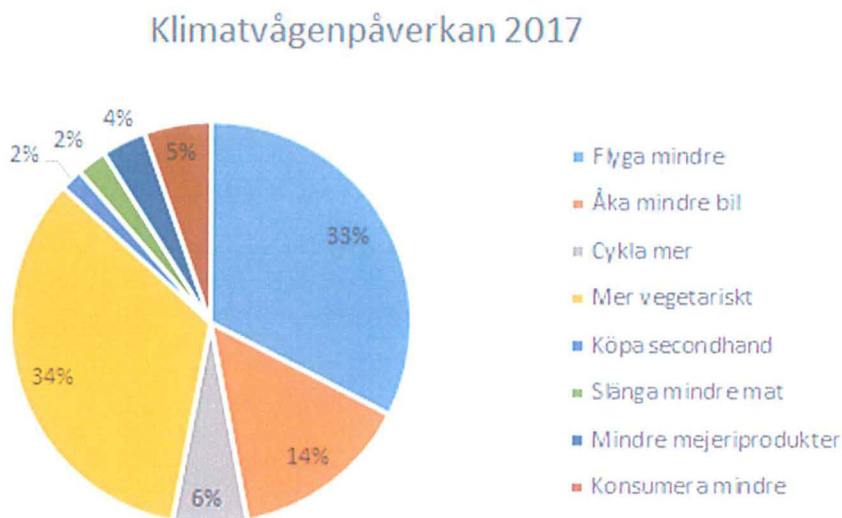
Utöver sommarturnén deltog Klimatvågen på 14 olika event under försommaren och hösten. Totalt har cirka 1000 stockholmare gjort Klimatvågen och ytterligare cirka 1200 personer har pratat med förvaltningens personal om klimatpåverkan och stadens klimatarbete på event med Klimatvågen i staden 2017.

Klimatvågens sommarturné med sommarjobbare

Klimatsmarta stockholmarna anställde för fjärde året i rad tolv sommarjobbare mellan 15-19 år för att arbeta med Klimatvågens sommarturné under 12-30 juni och 31 juli-18 augusti. Sommarjobbarna förmedlades av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Dessutom anställdes åter två unga vuxna handledare, Anna-My Novotny och Jessie Torpner, för att under maj planera sommarturnén, samt utbilda och coacha ungdomarna på turnén. Två team med vardera en Klimatvåg, tre ungdomar och en handledare besökte varje vecka olika platser i staden enligt ett planerat schema. Samarbetena inkluderade elva platser bland andra flera stadsbibliotek, badplatser och festivaler [Bilaga 3].

För första gången fick stockholmarna som gjorde Klimatvågen direkt utvärdera Klimatvågens inverkan genom att de på plats kunde fylla i en kort digital utvärdering på en surfplatta. I den digitala enkäten angav besökaren ålder, könsidentitet, eventuella förbättringsförslag samt om och på vilket sätt Klimatvågen har gett besökaren ny kunskap som hen skulle vilja implementera i sin vardag och livsstil.

Sammanställning av besökarnas svar på frågan "Vad har Klimatvågen fått dig att vilja ändra i din vardag?"

Sommarjobbarna hade under ledning av de vuxna handledarna ett stort ansvar för Klimatsmarta stockholmarnas Instagram-konto. De publicerade flera händelser, filmer och inlägg varje dag under hela turnén och tyckte det var roligt och kreativt. Sommarturnén kommunicerades även före, under och efter på Klimatsmarta stockholmarnas Facebook-konto.

Sommarjobbarna tyckte att arbetet med Klimatvågen var roligt då arbetet var både socialt och att de fick lära sig mer om klimat- och miljöfrågor. Ungdomarna uppskattade att de fick prata med människor som de vanligtvis inte skulle prata med. Av våra tolv ungdomar gav 75 procent arbetet med Klimatvågen värderingen 5 som helhetsbetyg och 25 procent gav värderingen 4 på en skala 1-5 där 5 är det högsta betyget. Och 11 av 12 ungdomar kan tänka sig att arbeta med Klimatvågen igen!

Hållbar konsumtion

Utveckla Klimatkontot och utvärdera andra klimatkalkylatorer

Under året har en dialog förts med Svenska miljöinstitutet (IVL) för att uppdatera och vidareutveckla Stockholms Klimatkonto, en klimatkalkylator på webben med en del lokala data om stockholmarna som togs fram redan 2009 i samarbete med IVL och andra aktörer. IVL ansvarar även för ett nationellt Klimatkonto på www.klimatkontot.se med data om medelsvenskens konsumtion och klimatpåverkan inom områdena Bostaden, Maten, Varor och tjänster, samt Resor.

Dessvärre är kostnaden hög för att kontinuerligt anpassa, uppdatera och underhålla ett eget lokalt Klimatkonto. Utöver egen arbetstid skulle första uppdateringen kosta cirka 100 tkr och den årliga avgiften cirka 110 tkr. Klimatsmarta stockholmare kommer istället använda det allmänna nationella Klimatkontot och försöka påverka IVL till att utveckla detta. IVL har nyligen öppnat sina data för app-tillverkare, vilket kan öka intresset då det kan göra Klimatkontot mer tillgängligt för användare än om det bara finns på webben. Samtidigt har flera andra klimatkalkylatorer på senare tid lanserats för hushåll och individer, bland andra SEI:s och WWF:s Klimatkalkylatorn, Svalna och DEEDS. Flera olika sådana verktyg finns även eller är på väg i form av appar. Klimatsmarta stockholmare avser därför att prova och utvärdera olika klimatkalkylatorer under våren 2018 för att se om vilket eller vilka verktyg som kan användas för att pedagogiskt kunna förmedla möjligheter till stockholmare för en mer hållbar konsumtion och därmed en minskad klimatpåverkan.

Ansökningar till MISTRA och FORMAS

Klimatsmarta stockholmare deltog i förberedelser till och som partner i en stor MISTRA-ansökan om ett nationellt forskningsprogram för hållbar konsumtion och livskvalitet. Ansökan samordnades av KTH:s Centre for Sustainable Communications (CESC), Stockholm Environment Institute (SEI) och Örebro universitet. Även IVL, Handelshögskolan i Stockholm, Rise-SP, Sveriges konsumenter, KRAV, med flera deltog.

Forskningsprogrammet som föreslogs i ansökan skulle studera och testa ”strategier för hur rådande normer och rutiner för konsumtion skulle kunna förändras” inom områdena bostaden, transporter och mat, det vill säga regeringens utpekade områden för hållbar konsumtion. Testerna skulle genomföras som ”living-lab” med privata hushåll i sin hemmiljö i Stockholms stad och några andra svenska kommuner. Forskningsprogrammet skulle pågå augusti 2017 till juli 2021. Endast en ansökan fick hela MISTRA:s anslag. Tyvärr vann inte KTH:s ansökan denna gång men det är ett värdefullt kunskapsutbyte med KTH och övriga organisationer.

Klimatsmarta stockholmare deltog även under hösten i en ansökan till FORMAS med KTH, SEI och IVL som huvudansvariga organisationer. Stockholms stad, Täby kommun, WWF och Naturskyddsföreningen deltog också. Ansökan gällde utvärderingar och förbättringar av olika klimatkalkylatorer för individer och hushåll, såsom Klimatkontot, för att öka incitamenten till att agera och främja mer hållbar konsumtion. I november fick ansökan tyvärr avslag. De projekt som beviljades medel var mer avgränsade samt natur- eller policyinriktade.

Sharing Cities Stockholm

Sharing Cities Stockholm är ett nytt forskningsprojekt som etablerar en testbädd kring delningsekonomi i Hammarby Sjöstad. Projektet finansieras 2017-2020 och undersöker delningsekonomin som instrument för att påskynda omvandlingen mot hållbara energisystem, som del i utvecklingen mot smarta och hållbara städer. Arbetet utförs inom Viable Cities, det

strategiska innovationsprogrammet för smarta och hållbara städer, en gemensam satsning av Vinnova, Formas och Energimyndigheten. Projektets partners är KTH Arkitektshögskola, ElectriCITY, Ericsson, Intel, Evothings Labs, RISE Research Institutes of Sweden, Skanska och Stockholm stad som representeras av miljöförvaltningen.

Projektet ska studera olika delningsinitiativ, särskilt sådana som har bäring på hur rum och platser kan användas och delas mer effektivt. Den övergripande forskningsfrågan handlar om kombinationen av delningsekonomi, digitalisering och visualisering kan göra det lättare för invånare och besökare att anamma hållbara beteendemönster. Klimatsmarta stockholmare deltar för att bidra med kunskap om kommunikation och prova-på aktiviteter för de boende samt för att ta del av forskningen om framtida möjliga delningstjänster för stockholmare.

Hållbara hyresgäster

Klimatsmarta hyresgäster är ett delprojekt om Citizen Engagement inom EU-projektet GrowSmarter. Det ska engagera Stockholms hems 320 hyresgäster som från hösten 2017 återinflyttar efter renoveringen av sex hus vid Valla Torg i Årsta. Det övergripande projektmålet är att skapa engagemang hos hyresgästerna för att minska deras energianvändning och klimatpåverkan. Genom att erbjuda olika event, hembesök och kommunikationssatsningar ska hushållen få kunskap om hur de ska använda de nya smarta lösningarna som har installerats i husen och hur de kan bli mer energi- och klimatsmarta i vardagen, bland annat med hjälp av de nya mobilitetslösningarna och kokboken *Det smarta köket*. Projektet pågår 2017-2019 och är ett samarbete mellan Stockholms hem, Klimatsmarta stockholmare, stadens Energi- och klimatrådgivning samt miljöbilar i Stockholm.

Norra Djurgårdsstadens fokusgrupp Leva och bo

Norra Djurgårdsstaden ska vara ett föredöme för hållbar stadsutveckling. Exploateringskontoret har tagit fram ett Program för hållbar stadsutveckling för Norra Djurgårdsstaden som reviderades i januari 2017. Till sin hjälp för att genomföra programmet finns åtta fokusgrupper med deltagare från flera olika förvaltningar och bolag i staden. Fokusgrupperna bidrar med expertis och diskuterar frågor inom ett visst tema i arbetet.

Östermalms stadsdelsförvaltning är ordförande i fokusgruppen Leva och bo. För närvarande deltar miljöförvaltningen, exploateringskontoret, fastighetskontoret, idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen, trafikkontoret och Stockholms hem på mötena som hålls varannan månad. Fokusgruppen ansvarar framförallt för målet Engagemang och inflytande i nya hållbarhetsprogrammet som syftar till att ”Stimulera aktivt (medborgar)deltagande (och medborgardialog) i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden mot en hållbar och öppen stadsdel”. Målet ska uppnås genom olika insatser såsom boendeundersökningar, stadsvandringar och event för boende och verksamma i Norra Djurgårdsstaden. Den 7 maj 2017 arrangerades en invigning av ett nytt vattenkonstverk på Storängstorget och en vårmärknad med uppvisningar av lokala kultur- och idrottsföreningar samt stadsvandringar för de boende och butikerna i området. Klimatsmarta deltog med Klimatvågen, utdelning av Klimatsmart i hemmet samt provning av elcykel och el-lastcykel. Flera hundratals personer deltog.

Panelsamtal om klimatkommunikation

Klimatsmarta stockholmares projektledare Sara Nilsson medverkade på Naturvårdsverkets Klimatforum 30 november i panelsamtalet *Det personliga ansvaret: Klimatkommunikation som ger effekt*. Sessionen fokuserade på hur företag och organisationer med olika medel kan få människor att ta ett större personligt ansvar. Olika verktyg för att nå större klimatnytta genom kommunikation, storytelling och nudging diskuterades. Övriga talare i panelen var

Svante Axelsson, nationell samordnare Fossilfritt Sverige, Barbara Evaeus, Senior Communications Manager, WWF, Ann Murugan, mental coach inom hållbar utveckling och klimatpsykologi, BeChange, samt Malin Modh, klimatkommunikatör Naturvårdsverket.

Klimatpakten

Klimatpakten är ett samarbete mellan Stockholms stad och företag och organisationer som vill minska sin klimatpåverkan. Nätverket startade 2007 med fem företag och firade således 10 år 2017. Idag har nätverket över 200 medlemmar från hela Stockholmsregionen.

Se www.stockholm.se/klimatpakten

Klimatpaktens syfte är att staden och näringslivet tillsammans kraftsamlar för att minska klimatpåverkan samt annan miljöpåverkan från de som lever och verkar i staden. Alla Klimatpaktsmedlemmar agerar utifrån sina egna villkor men med det gemensamma målet att minska sin energianvändning och sina växthusgasutsläpp. Här spelar Klimatpakten roll som en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan staden, politiken och medlemmarna.

Under 2017 har tre signeringsluncher genomförts för nya medlemmar. Företagsbesök på tre Klimatpakten Plus företag: PP Polymer/Paxymer, EWF Eco AB samt på Arvid Nordquist. Ett Frukostseminarium med rundabordsamtal om mat och livsmedel samt ett om cirkulär ekonomi med EON, ESAM, Hållbar utveckling Sverige och Stormie Poodle. Den årliga konferensen i Blå Hallen hade 2017 temat *Tillsammans för ett fossilfritt Stockholm* och skedde i år i samarbete med Fossilfritt Sverige. Ett sammandrag från konferensen finns på <http://foretag.stockholm.se/Natverk--Moten/Klimatpakten/Klimatpaktens-konferens-2017>

Trycksaker

Klimatsmart i hemmet

Under våren 2017 uppdaterades Klimatsmart i hemmet för tredje gången sedan handboken lanserades 2009. Nu gjordes den även tillgänglig som digital version och för utlåning via stadens alla stadsbibliotek.

Tillsammans med stadens bostadsbolag Stockholmshem, Svenska Bostäder, Familjebostäder och Micasa samt Hyresgästföreningen, Einar Mattsson, HSB och Veidekke återlanserades Klimatsmart i hemmet med information på deras webbsidor, på stockholm.se samt i Klimatsmarta stockholmars sociala medier.

Under 2017 delades totalt 6 200 exemplar av handboken *Klimatsmart i hemmet* ut, dels till nya studenter vid Stockholms universitet och dels till nyinflyttade i stadens bostadsbolag samt vid olika evenemang såsom Kulturfestivalen, klimatismässan i Globen i samband med Weeping Willows tre konserter, Goda exempel-mässan, Stockholms universitets klimatfestival och Klimatvågens sommarturné. Den digitala versionen har lästs av 500 personer medan 28 stockholmare har lånat handboken på något av stadens bibliotek. Den kan läsas digitalt eller beställas kostnadsfritt via webbsidan www.stockholm.se/klimatsmarthem

Klimatsmart på kontoret

Handboken Klimatsmart på kontoret lanserades 2011 och uppdaterades 2016. Den sprids framförallt via stadens Klimatpakt och på företagssidorna på stockholm.se

Totalt har den tryckta versionen av handboken *Klimatsmart på kontoret* under året delats ut till cirka 150 stockholmsföretag och den digitala versionen har lästs av 270 personer. Den kan läsas digitalt eller beställas kostnadsfritt via webbsidan www.stockholm.se/klimatsmartkontor

Det smarta köket

Under 2017 delades kokboken ut på matfestivalen Smaka på Stockholm 1-6 juni i Kungsträdgården samt på Sveriges lantbruksuniversitets matevent Matologi 26 augusti på Norra Bantorget. På Matologi deltog Katarina Luhr i ett panelsamtal om Mat och klimat och ett panelsamtal om matsvinn. Jon Möller höll två presentationer om Klimatsmart mat på Speakers Corner [bilaga 4]. Kokboken delades även ut till de första återinflyttade till Stockholmshems renoverade energisnåla bostäder vid Valla torg i Årsta som en del av satsningen Klimatsmarta hyresgäster inom EU-projektet GrowSmarter. Kokboken används även vid Ekokocken Carola Magnussons utbildningar för kockar.

Ekokocken Carola Magnusson har gjort recepten i kokboken *Det smarta köket* och utbildar kockar med den.

Kokboken som nationellt gott exempel i arbetet med hållbar konsumtion.

Kokboken valdes ut som ett gott exempel i Konsumentverkets kartläggning av hållbar konsumtion i svenska kommuner, en del av deras uppdrag inom Sveriges strategi för hållbar konsumtion. Klimatsmarta stockholmarnas projektledare Jon Möller intervjuas och citeras i en artikel. Rapporten publicerades i december. Mer info: <http://forummiljosmart.kov.se>

Kokboken som inspiration vid nationella branschdialoger

Sveriges upphandlingsmyndighet arrangerade flera branschdialoger om livsmedel hösten 2017 på olika orter i landet. Här ingår Klimatdialogen - hur livsmedelsupphandling kan bidra till att uppnå klimatmål. Den ansvarige träffade Klimatsmarta stockholmarna på mateventet Matologi i augusti och ville ha med kokboken som digital version och visa på dessa dialoger. Mer info: <http://www.upphandlingsmyndigheten.se/kalender/save-the-date>

Kokboken som en del i forskningsstudie om mat och hälsa

Akademien för hälsa, vård och välfärd på Mälardalens Högskola i Västerås genomförde hösten 2017 en interventionsstudie där de bland annat ska undersöka hur mat med låg klimatpåverkan påverkar tarmfloran. Den ansvarige för studien kontaktade Klimatsmarta stockholmare och ville använda vår kokbok som lättläst litteratur och recept om klimatsmart mat som studiedeltagarna får. De kommer att återkoppla studiens resultat när den är klar. Mer info: <http://www.mdh.se/forskning/inriktningar/halsa-valfard/2.4210/hallbar-livsstil-och-halsa-ut-ett-folkhalsoperspektiv-1.82376>

Kokboken som en del i omställningen till hållbart boende

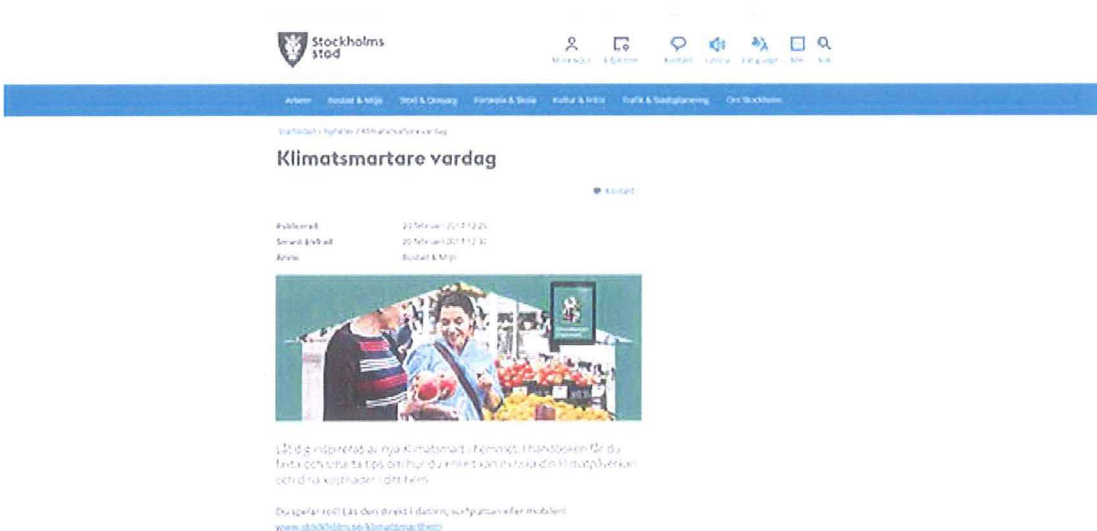
Hösten 2017 var det dags för återinflyttning för de boende vid Valla torg i Årsta som fått sina lägenheter renoverade och uppgraderade till mer hållbara bostäder med hjälp av de industripartners som deltar i vårt EU-projekt GrowSmarter. I projektet ingår även uppdraget ”Klimatsmarta hyresgäster”, dvs att de boendes ska uppmuntras och stötta till ett mer hållbart boende och hållbar konsumtion. Som ett första steg fick de vid nyinflyttningen ett startkit där kokboken ingår. Fler aktiviteter planeras för 2018 tillsammans med Stockholmshem och energirådgivningen. Mer info: http://www.grow-smarter.eu/inform/blog-updates/blog-archive/?c=search&keyword=stockholm_blog

Totalt har den tryckta versionen av kokboken *Det smarta köket* under året delats ut till 1 800 stockholmare. Den digitala versionen har lästs av 1750 personer medan 50 stockholmare har lånat kokboken på något av stadens bibliotek. Den kan läsas digitalt eller beställas kostnadsfritt via webbsidan www.stockholm.se/klimatsmartkok

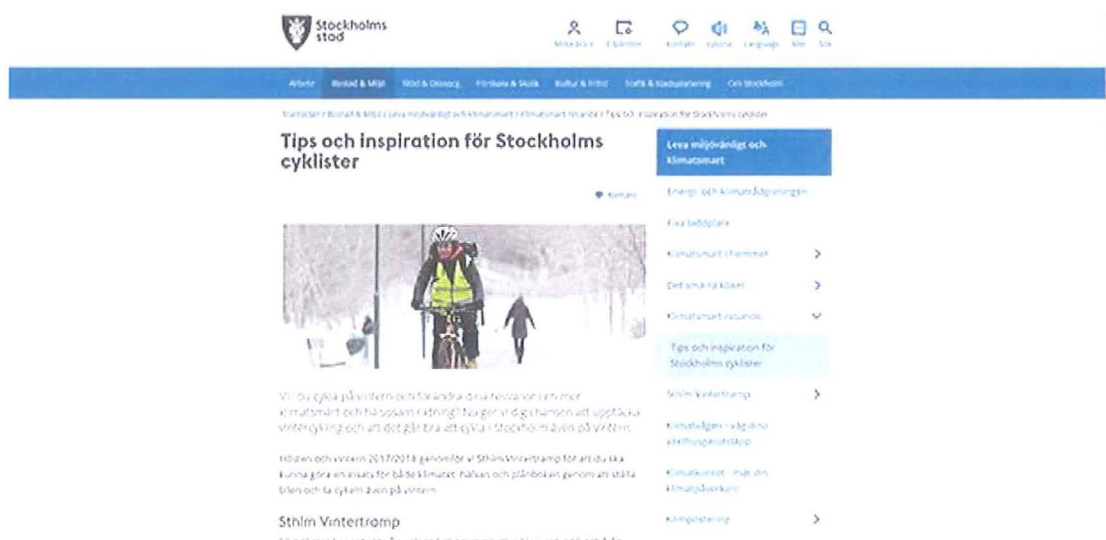
Kommunikation webben

Den främsta kanalen för kommunikation av stadens klimat- och energiarbete är stadens webb www.stockholm.se/klimatochmiljo. Webben uppdateras löpande med aktuella beräkningar samt stadens aktuella strategier och rapporter, t.ex. information om klimatstrategin och månadens klimatsmarta exempel.

Klimatsmarta stockholmares kommunikation på webben uppdateras kontinuerligt och innehåller tips och inspiration på hur stockholmarna kan leva mer miljövänligt och minska sin klimatpåverkan. Se www.stockholm.se/klimatsmart

Vid återlanseringen av den nya versionen av Klimatsmart i hemmet användes stockholm.se som en viktig kanal.

I samband med kampanjen Sthlm Vintertramp skapades en webbsida på stockholm.se med tips och inspiration för Stockholms cyklister där både texter och rörligt material, till exempel filmerna från sociala medier, samlades.

Kommunikation sociala medier

Klimatsmarta stockholmars kommunikation med stockholmarna via sociala medier har utvecklats kraftigt under året sedan kommunikatören Viktor Nordahl Bäcklund anställdes på 75 procent som kommunikator och innehållskreatör med fokus på sociala medier.

Via sociala medier har kommunikationen vidareutvecklats, bl.a. genom film och ökat antal inlägg. Antal stockholmare som nåts av kommunikationen på sociala medier har ökat mycket starkt under 2017. Som exempel kan nämnas nylanseringen av handboken Klimatsmart i hemmet som nådde över 200 000 stockholmare och engagerade över 5 000 på Instagram. För Facebook låg siffrorna på motsvarande 300 000 nådda och över 10 000 engagemang i form av gillanden, delningar och kommentarer i anslutning till kampanjen.

Klimatsmarta stockholmare hade Stockholm stads största följartillväxt procentuellt sett på Facebook samt Instagram i jämförelse med samtliga övriga konton i staden (Sthlm stad på Facebook ej räknat pga. nytt konto).

Huvudkampanjer

Klimatsmart i hemmet (Facebook, Instagram, Twitter)

I början av 2017 lanserades Klimatsmarta stockholmars sin dittills största sociala medierkampanj genom *Klimatsmart i hemmet* som nådde över 200 000 exponeringar och engagerade över 5000 bara på Instagram. För Facebook låg siffrorna på motsvarande 280 000 exponeringar och över 10 000 engagemang i form av gillanden, delanden och kommentarer i anslutning till kampanjen. Twitter som är vår minst prioriterade kanal nådde 127 000 exponeringar och engagerade 2000 stockholmare. Filmerna om den gröna filuren som togs fram tillsammans med Blomquist finns på Facebook samt www.stockholm.se/klimatsmarthem

Sthlmvintertramp "#sthlmvintertramp" (Facebook, Instagram, Twitter)

Året fortsatte med nya rekord i början av hösten i samband med lanseringen av #sthlmvintertramp. Redan i september innan kampanjens start blev ett av klimatsmartas inlägg viralt i sociala medier och nådde helt organiskt (utan sponsring) nära 60 000 stockholmare. I jämförelse nådde det enskilda inlägget en femtedel så många som hela

Klimatsmart i hemmet kampanjen. Filmerna som Klimatsmarta stockholmarnas kommunikator Viktor Nordahl själv filmade finns på Facebook samt www.stockholm.se/klimatsmartcykel

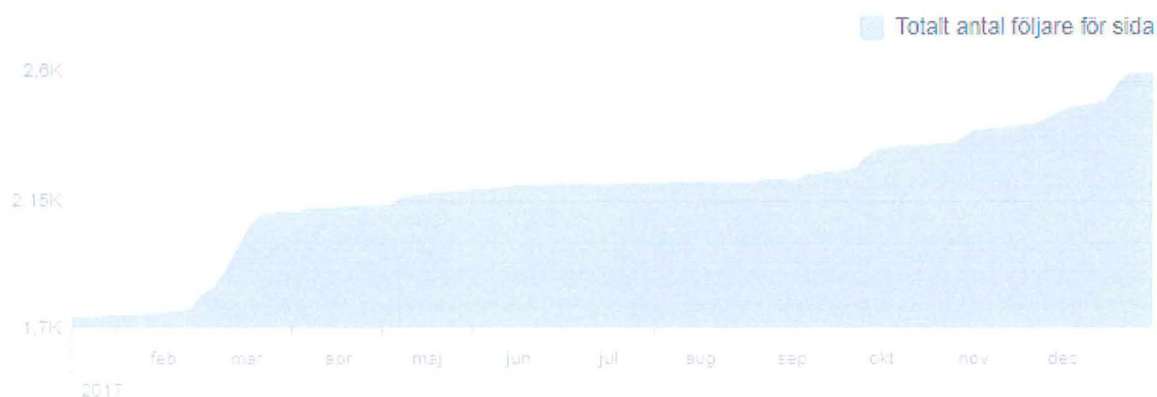
Löpande kommunikation och bra exempel

Utöver kampanjer i sociala medier har Klimatsmarta stockholmarna även bedrivit löpande kommunikation. [Exempel på de mest framgångsrika inläggen redovisas i bilaga 5].

Statistik per kanal

Facebook

Totalt växte Klimatsmarta stockholmarnas följarsantal med 45 procent under 2017, från 1742 till 2594 följare. Det unika antalet exponeringar var cirka 610 000 st. (notera att samma person kan ha sett ett inlägg flera gånger). I snitt når vi ca 7000-9000 personer per månad. (summerat dag för dag). För mer information se www.facebook.com/klimatsmartastockholmarna

Utvecklingen av antal följare på Klimatsmarta stockholmarnas Facebook-konto 2017.

Instagram

Klimatsmarta stockholmarnas snabbast växande kanal under 2017. Följarantalet gick från 528 till 973 vilket motsvarar en ökning på 84 procent. I snitt nåddes 600 personer/vecka, och antalet exponeringar uppgick till ca 3 500 st./vecka. Genom Instagram nås även lite yngre målgrupper än övriga medier, med majoriteten av följarna mellan 25-34 år. För mer information se www.instagram.com/klimatsmartastockholmarna

Utvecklingen av antal följare på Klimatsmarta stockholmarnas Instagram under 2017.

Twitter

Även Twitter utvecklades väl för Klimatsmarta stockholmare 2017. Antalet följare steg till 600, en ökning med 40 procent. Totalt visades Klimatsmartas tweets 210 000 gånger. För mer information se www.twitter.com/klimatsmarta

Bilaga 1. we_change - workshop Klimatsmarta resor

SYFTE MED ER MEDVERKAN I WE_CHANGE 2017

- Kommunera stadens mål Fossilbränslefritt Stockholm 2040 och Stockholms stads miljöprogram med fokus på transporter, som är en av stadens största utmaningar.
- Visa att staden går före och jobbar mot de FN:s globala klimatmål.
- Visa unga människor att det går att skapa ett hållbart samhälle, att det går att nå klimatmålen och att staden gör mycket, men att vi måste hjälpas åt. Alla måste ta ansvar och bidra.
- Vi vill visa att vi vill föra dialog och lyssna på stockholmarnas åsikter. Visa att vi är öppna för dialog.

MÅL MED ER MEDVERKAN I WE_CHANGE 2017

- Yttersta mål: Skapa medvetenhet kring klimatfrågor för att i förlängningen förändra ungas beteende och få dem att göra klimatsmarta val i vardagen. Nå målet att bli fossilbränslefria 2040.
- Mer närliggande mål: Ta in synpunkter/idéer från unga stockholmare, som vi kan använda på kort sikt i transportkampanj till hösten och på lång sikt hitta ett tilltal/kommunikation som når fram till barn och ungdomar

ER WORKSHOP I WE_CHANGE 2017

Titel: Klimatsmart resande

Frågeställning: Hur skyndar vi på hållbara transporter i Stockholm?

Globala mål: Mål 13, Bekämpa klimatförändringarna, Mål 11, Hållbara städer och samhällen & Mål 3, God hälsa och välbefinnande

Syfte: Öka medvetenheten hos unga stockholmare för hållbara transporter/klimatsmart resande samt ta del av deras synpunkter kring vad staden kan göra för att få fler att gå, cykla, åka kollektivt.

Mål

- Väcka intresse för hållbart resande
- Bättre förstå ungas inställning till olika färdmedel/transportalternativ
- Skapa möjlighet för unga att direkt kommunicera med kommunen kring aktuella hållbarhetsutmaningar (i det här fallet transporter)

Hur vill unga delta i skapandet av en hållbar utveckling i Stockholm?

(152 svarande)

Svarsalternativ:	1	2	3	4
Jag vill få information samt tycka till via en app eller digital plattform	15,89%	24,50%	34,44%	25,17%
Jag vill tycka till och påverka där jag redan befinner mig/rör mig t.ex skolan	11,18%	31,58%	32,89%	24,34%
Jag behöver veta mer om hur jag kan påverka och delta innan jag kan ge svar på denna fråga	17,33%	39,33%	27,33%	16,00%
Jag vill delta och engagera mig via sociala medier	29,61%	28,95%	29,61%	11,84%
Genom personliga möten med kommunen och andra engagerade	33,11%	33,11%	22,52%	11,26%
Jag vill inte engagera mig	44,67%	26,00%	18,67%	10,67%

UNGAS LÄRDOMAR FRÅN WORKSHOPEN

Jag har lärt mig vad bilpooler är. Jag har insett att bil inte alltid är det bästa alternativet.

Att vi kan få våra röster hörda. Att det sker förändringar hela tiden till det bättre.

Vad man kan ändra när det är gällande kollektivtrafik, bilar och för de som promenerar.

Inspiration, glädje och större förståelse för trafik STHLM GO!

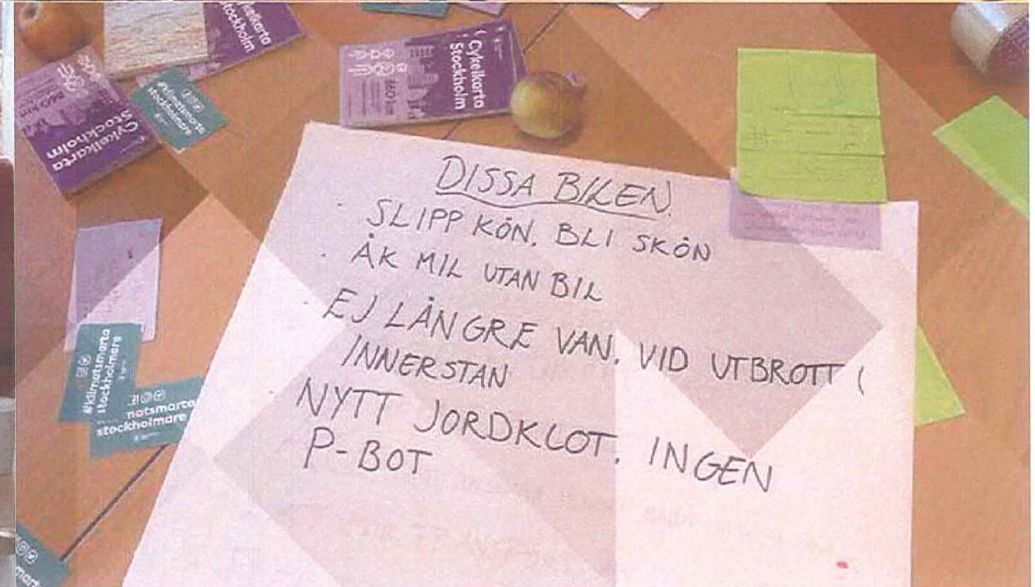
Betyg till er från eleverna

SLUTSATS & REKOMMENDATION TILL STOCKHOLMS STAD

- 5 % av de elever som deltagit i utvärdering menar att de inte känner sig delaktiga i samhället (Stockholm). Vad som framkommer tydligt är att unga i Stockholm vill vara med och påverka, men att behovet för att kunna göra detta är olika. Vissa behöver information om hur, andra behöver plattform för att agera.
- Enkelhet är en tydlig röd tråd i elevernas feedback i co:tunity oavsett om det gäller kollektivt resande eller resa med bil. Hittar man sätt att underlätta det hållbara valet tilltalar det den unga generationen. När man tittar på hållbara alternativ som att cykla är de största hinder avsaknad av incitament och otrygghet.
- I utvärderingen uttrycker många unga att de upplever ett avstånd till sin kommun. En majoritet av eleverna uppger att de vill bli mer delaktiga i kommunens arbete och beslutsfattningen. Det finns en enorm möjlighet att göra utvecklingen av staden mer tillgänglig, både genom kommunikation men också genom att skapa påverkanskanaler.

Bilaga 2a. Sthlm Vintertramp - inbjudan

Bli vår vintercyklist! #sthlmvintertramp

@klimatsmarta
stockholmare

Vill du bli en av våra vintercyklister?

Brukar du inte cykla på vintern, men vill förändra dina resvanor i en mer klimatsmart och hälsosam riktning? Här är chansen att upptäcka att det även går bra att cykla på vintern.

Utmaningen

Vi söker dig som vill cykla i vinter, till och från skolan eller jobbet. Du som anmäler dig ska under perioden 1 dec till den 28 feb cykla minst tre kilometer, minst tre gånger i veckan.

Du får

- Dubbdäck & montering
- Cykeltillbehör som underlättar vintercykling
- Tips, inspiration & mer!

Anmälan & mer information

www.stockholm.se/vintertramp

Allt fler stockholmare vintercyklar, de senaste fem åren har vintercyklingen ökat med 30 procent.

Är du en av våra vintercyklister?

Vill du cykla på vintern och förändra dina resvanor i en mer klimatsmart och hälsosam riktning? Nu ger vi dig chansen att upptäcka att det går bra att cykla i Stockholm även på vintern.

Hösten och vintern 2017/2018 genomför vi utmaningen Sthlm Vintertramp för att du ska kunna göra en insats för både klimatet, hälsan och plånboken genom att ställa bilen och ta cykeln även på vintern.

Utmaningen

Våra 60 vintercyklister antar utmaningen att cykla i vinter till och från skolan eller jobbet under perioden 1 december till den 28 februari, minst tre kilometer, minst tre gånger i veckan.

Kampanjsida www.stockholm.se/vintertramp

Våra vintercyklister får:

- Däckbyte och dubbdäck för att förbereda din cykel inför vintern
- Startpaket med tillbehör som underlättar vintercykling
- Tips och inspiration
- Träffa andra som vintercyklar

Regler och villkor för dig som deltar

För att få delta i utmaningen måste du ha fyllt 18 år och bo i Stockholms stad. Du som är med i Sthlm Vintertramp åtar dig att:

- Cykla minst tre kilometer, minst tre gånger i veckan, till skolan eller jobbet, mellan 1 december 2017 och 28 februari 2018
- Registrera ovanstående resor via app eller dator
- Använda cykelhjälm
- Besvara ett par enkäter
- Vara med på ett uppstarts- och ett avslutningsmöte

Stockholms stad kommer skriva en överenskommelse med alla deltagare i Sthlm Vintertramp. Om du av någon anledning inte kan fullfölja åtagandet ska du meddela oss snarast möjligt. Vintercykling sker på egen risk och efter eget omdöme.

[Frågor och svar om Sthlm Vintertramp](#)

Anmälan

Lämna din intresseanmälan senast den 8 oktober 2017. Antal deltagare är begränsat till 40 cyklister. När anmälan stängt gör vi ett urval och meddelar senast den 29 oktober om du blir en av våra vintercyklister. Du får också besked om du inte kommit med.

[Anmäl dig här](#)

Politikerutmaningen

Parallellt med Sthlm Vintertramp pågår en utmaning bland Stockholms stadshus politiker, initierad av politikerna själva. Syftet är att uppmärksamma och själva uppleva vintercykling i Stockholm. Politikerna får samma tips, råd och information som övriga vintercyklister, men bekostar själva sin utrustning.

Kampanjsida www.stockholm.se/vintertramp

Stockholm satsar på vintercykling

För att fler ska välja att cykla under vintersäsongen satsar vi extra på vinterväghållning av cykelbanor, särskilt på delar av de prioriterade cykelstråken. Dessa cykelbanor hålls fria från snö och is med en metod som kallas sopsaltning.

Vintern år 2016-2017 hade 18 mil cykelstråk högre standard, vilket är 30 kilometer längre jämfört med föregående vinter.

[Mer information om stadens vintercykelbanor](#)

Råd till dig som cyklar på vintern

- [Tips på hur du förbereder din cykel för vintern](http://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/trafikinformation/vinter/rad-i-vintertrafiken/)(Länk till annan webbplats, <http://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/trafikinformation/vinter/rad-i-vintertrafiken/>)
- [Guide om hur du rustar din cykel säkert](http://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/Trafiksakerhet/Din-sakerhet-pa-vagen/sakerhet_pa_cykel/Cykeln/)(Länk till annan webbplats, http://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/Trafiksakerhet/Din-sakerhet-pa-vagen/sakerhet_pa_cykel/Cykeln/)

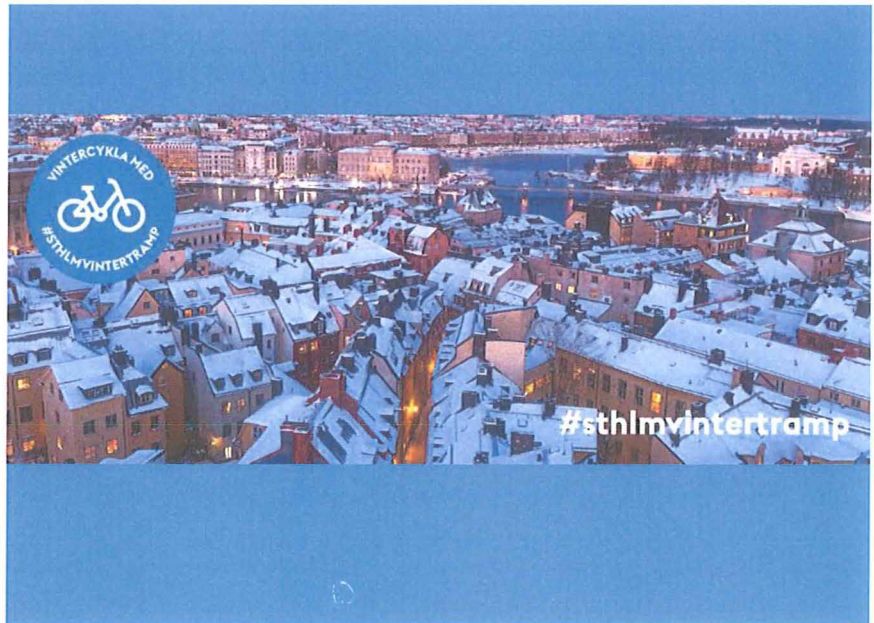
Om oss

Klimatsmarta stockholmare är en del av Miljöförvaltningen i Stockholms stad. Vårt uppdrag är att kommunicera stadens energi- och klimatarbete och skapa dialog med stadens invånare för att uppmuntra och stötta deras vilja att leva mer klimatsmart.

Bilaga 2b. Sthlm Vintertramp - program uppstartsmötet

Stockholms
stad

Var:

Tekniska Nämndhuset
Fleminggatan 4

När:

15 november 2017
17.00-18.30

Vi tar emot dig i
receptionen och lotsar
vidare till Bolindersalen

Välkommen till uppstartsmöte för Sthlm Vintertramp!

Program

17.00	Kaffe och smörgås
17.15	Välkomna!
17.20	Presentation av projektet ➤ Syfte och mål ➤ Urval av deltagare ➤ Praktisk information - Byte till vinterdäck - Registrering av resor - Kommunikation och Facebook-grupp - Överenskommelse - Startkit*
17.50	Så jobbar trafikkontoret ➤ Framkomlighetsstrategin ➤ Cykelplanen – vad innebär den? ➤ Cykelmiljarden – hur har den använts och vad är på gång?
18.00	Vinterväghållningen – hur går den till?

Stockholms
stad

18.20

Frågor och avrundning

18.30

Tack för i dag och lycka till!

Efter mötet står en maskin för vinterunderhåll tillsammans med förare utanför entrén till Tekniska Nämndhuset, för den som är intresserad.

*I vårt startkit ingår (ta det du behöver):

- Reflexväst
- Benskydd
- Skoöverdrag – svarta, gula eller röda
- Cykellysen fram och bak

Bilaga 2c. Sthlm Vintertramp - överenskommelsen

Överenskommelse för deltagande i Stockholm Vintertramp 2017/2018

Deltagare i Stockholm Vintertramp 2017/2018.

Som deltagare erhåller jag:

- Vinterdäck för cykel.
- Montering av däcken på anvisad verkstad, vilket jag själv ombesörjer.
- Utrustning till mig själv och min cykel.

Som deltagare godkänner och förbinder jag mig att:

- Under perioden 1 december 2017 till den 28 februari 2018 cykla minst tre kilometer, minst tre gånger i veckan.
- Registrera ovanstående resor via app eller dator.
- Fylla i tre enkäter, två i anslutning till utmaningen och en uppföljningsenkät 6-12 månader senare.
- Mina synpunkter från enkäterna kan komma att användas i till exempel marknadsföringssyfte.
- Använda cykelhjälm när jag vintercyklar.
- Delta vid avslutningsmöte den 14 mars 2018.

Deltagare som av någon anledning inte kan fullfölja överenskommelsen ska ha giltigt skäl och meddela det snarast möjligt för att undvika ersättningskrav för inköp och montering av de däck deltagaren fått genom aktiviteten.

Jag är medveten om att allt deltagande sker på egen risk och att Stockholms stad inte tar något ansvar för eventuella material- eller personskador.

Ort och datum _____

Underskrift Stockholms stad _____

Underskrift deltagande vintercyklist _____

Namnförtydligande _____

Samtycke och information enligt personuppgiftslagen

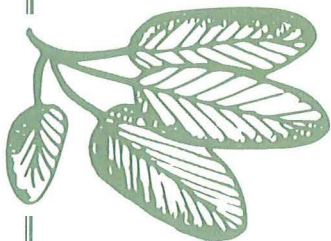
Uppgiftslämnandet genom denna blankett betraktas även som ett samtycke till personuppgiftsbehandling enligt personuppgiftslagen. När du fyller i dina uppgifter i formuläret betraktas det som ett samtycke till personuppgiftsbehandling enligt personuppgiftslagen. Du avgör själv om du vill lämna några uppgifter till oss. Uppgifterna är dock nödvändiga för att delta i projektet.

Bilaga 3. Klimatvågens sommarturné - platser och besökare

Plats	Totalt antal besökare	Pratat med	Gjort vågen
Stadsbiblioteket	78	39	39
Tranströmerbiblioteket	47	23	24
Farsta bibliotek (ny 2017)	49	36	13
Högdalensbibliotek (ny)	54	34	20
Vällingby bibliotek (ny)	31	16	15
Hägerstensbadet (ny)	23	12	11
Nälstabadet (ny)	63	20	43
Kistabibliotek	150	34	116
Eriksdalsbadet	196	106	90
We Are Sthlm festivalen	201	74	127
Kulturfestivalen	229	160	69
Totalt	1121	554	567

Då det var många som förde statistiken under turnén och då vissa platser var mer stressiga än andra kan en del svar ha fallit bort. Alla som gjort vågen under sommarturnén är därav inte med i statistiken. Resultatet bör alltså ses som ett troligt resultat.

Bilaga 4. Matologi - program

MATOLOGI

Kunskap för hälsa och hållbarhet.

PROGRAM STORA TÅLTET

10.30 VÄLKOMNA

Erik Fahlbeck vicerektor SLU

10.45 PANELSAMTAL - HUR PÅVERKAR VÅRA ATTITYDER MÄNGDEN MAT SOM SLÄNGS?

Sofia Boqvist (SLU), Helena Röcklinsberg (SLU), Sally Voltaire & Christian Hellberg.

11.30 FÖRELÄSNING - VARFÖR SVENSK MATPRODUKTION?

SLU Studentpool

12.00 PANELSAMTAL

- KLIMATSMART MAT, VAD SKA MAN ÄTA NU OCH I FRAMTIDEN?

Per Sandin (SLU), Maria Wivstad (SLU), Anna Richert (WWF) & Katharina Luhr (Miljöborgarråd)

13.00 FÖRFATTARE & FORSKARE SAMTALAR - BETYDELSEN AV TRÄDGÅRDAR OCH JORDEN

Anna Mårtensson (SLU) och Niklas Kämpargård (Fotograf & skribent)

13.30 PANELSAMTAL

- VAR SKER MATSVINNET OCH HUR KAN VI MINSKA DET?

Marie Olsson (SLU), Mattias Eriksson (SLU), McDonalds, Katharina Luhr (Miljöborgarråd) & Sally Voltaire

14.30 PRISUTDELNING "ÅRETS UNGA BONDE 2017"

McDonalds & LRF Ungdomen

15.00 FÖRELÄSNING - VAD KRÄVS AV MATPRODUKTIONEN NÄR VÄRLDSBEFOLKNINGEN ÖKAR?

SLU Studentpool

15.30 PANELSAMTAL

- HUR SKA VI PRODUCERA MAT UTAN ATT FÖRSTÖRA MILJÖN?

Göran Bergkvist (SLU), Erik Fahlbeck (SLU), Claes Johansson (Lantmännen) & LRF

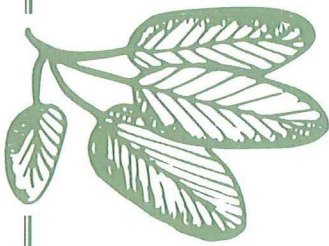
16.30 AVSLUT

Erik Fahlbeck vicerektor SLU

MATOLOGI ARRANGERAS AV SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET - MATOLOGI.NU

MATOLOGI

Kunskap för hälsa och hållbarhet.

SPEAKERS CORNER

10.15 Sjukdomsframkallande bakterier i sallader

Karin Söderqvist (SLU)

10.45 Matens klimatpåverkan och klimatskatt på livsmedel

Emma Moberg (SLU)

11.15 Avel har gjort våra grisar effektiva!

Nils Lundeheim (SLU)

11.45 Klimatsmarta tips och recept i vardagen Kokboken "Det smarta köket"

Jon Möller (Stockholms Stad)

12.15 Campylobacter-utbrottet!

Ingrid Hansson (SLU)

12.45 GMO, vad är det?

SLU Studentpool

13.15 Äta etiska insekter?

Helena Röcklinsberg (SLU)

13.45 Matens klimatpåverkan och klimatskatt på livsmedel

Emma Moberg (SLU)

14.15 Ansvar från jord till bord för mer klimatsmart mat

Claes Johansson (Lantmännen)

14.45 Klimatsmarta tips och recept i vardagen Kokboken "Det smarta köket"

Jon Möller (Stockholms Stad)

15.15 Sjukdomsframkallande bakterier i sallader

Karin Söderqvist (SLU)

15.45 Äta etiska insekter?

Helena Röcklinsberg (SLU)

16.15 Campylobacter-utbrottet!

Ingrid Hansson (SLU)

Bilaga 5. Inlägg i Klimatsmarta stockholmars sociala medier

Resultat för ditt inlägg

11 080 Reaktionen du har fått

4 137 Utskickningar

230 Reaktionen kommentarer och delningar

188 Gilla	82 Inlägg	104 Fästningar
4 Kaka	2 Inlägg	2 Fästningar
4 Kommentarer	0 Inlägg	4 Om delningar
26 Fästingar	32 Om inlägg	4 Om delningar

523 Inläggsklick

58 Fästingar klickade

74 Kommentarer

351 Utskickningar

NEGATIV FEEDBACK

2 Om inlägg

0 Om delningar

0 Kommentarer

0 Utskickningar

12 134 personer har nåtts

3 314 personer har nåtts

Resultat för ditt inlägg

3 314 Reaktionen du har fått

1 179 Utskickningar

139 Reaktionen kommentarer och delningar

111 Gilla	28 Inlägg	85 Fästningar
8 Kaka	4 Inlägg	4 Fästningar
12 Kommentarer	1 Om inlägg	1 Om delningar
7 Delningar	7 Om inlägg	0 Om delningar

268 Inläggsklick

24 Fästingar klickade

0 Kommentarer

244 Utskickningar

NEGATIV FEEDBACK

0 Om inlägg

0 Om delningar

0 Kommentarer

0 Utskickningar

12 134 personer har nåtts

3 314 personer har nåtts

Post Details

17,073 Reaktionen du har fått

437 Utskickningar

318 Reaktionen kommentarer och delningar

8 Gilla	2 Inlägg	6 Fästningar
1 Kaka	0 Inlägg	1 Fästningar
6 Kommentarer	5 Om inlägg	1 Om delningar
44 Delningar	13 Om inlägg	31 Om delningar
40 Fästingar	39 Om inlägg	1 Om delningar

1,759 Inläggsklick

102 Fästingar klickade

185 Kommentarer

871 Utskickningar

NEGATIV FEEDBACK

3 Om inlägg

2 Om delningar

0 Kommentarer

0 Utskickningar

12 134 personer har nåtts

3 314 personer har nåtts

11 080 Reaktionen du har fått

4 137 Utskickningar

230 Reaktionen kommentarer och delningar

11 080 Reaktionen du har fått

4 137 Utskickningar

230 Reaktionen kommentarer och delningar

Inläggsdetaljer

59 754 Reaktionen du har fått

231 Reaktionen kommentarer och delningar

182 Gilla

107 Inlägg

75 Fästningar

7 Kaka

6 Inlägg

1 Fästningar

1 Kaka

1 Inlägg

0 Fästningar

8 Fästingar

8 Inlägg

0 Fästningar

19 Kommentarer

4 Om inlägg

15 Om delningar

14 Delningar

14 Om inlägg

0 Om delningar

314 Inläggsklick

32 Fästingar klickade

46 Kommentarer

226 Utskickningar

NEGATIV FEEDBACK

1 Om inlägg

0 Om delningar

0 Kommentarer

0 Utskickningar

12 134 personer har nåtts

3 314 personer har nåtts

Resultat för ditt inlägg

12 133 Reaktionen du har fått

7 721 Utskickningar

184 Reaktionen kommentarer och delningar

159 Gilla	64 Inlägg	34 Fästningar
7 Kaka	3 Inlägg	4 Fästningar
3 Delningar	1 Om inlägg	2 Om delningar
4 Kommentarer	3 Om inlägg	1 Om delningar
12 Delningar	12 Om inlägg	0 Om delningar

857 Inläggsklick

101 Fästingar klickade

0 Kommentarer

758 Utskickningar

NEGATIV FEEDBACK

2 Om inlägg

1 Om delningar

0 Kommentarer

0 Utskickningar

12 134 personer har nåtts

3 314 personer har nåtts

Exempel på framgångsrika inlägg i Klimatsmarta stockholmars sociala medier 2017.